

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

25 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska (przewodniczący)

SSN Dariusz Pawłyszcz (sprawozdawca)

SSN Mariusz Załucki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 25 czerwca 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Banku S.A. w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 30 lipca 2021 r., I ACa 547/21,
wydanego w sprawie z powództwa Banku S.A. w W.

przeciwko M. G. i I. G.

o zapłatę,

**uchyla zaskarżony wyrok w całości i przekazuje sprawę do
ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku
pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania kasacyjnego.**

Dariusz Pawłyszcz

Agnieszka Góra-Błaszczkowska

Mariusz Załucki

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z 26 kwietnia 2021 r. utrzymał w mocy nakaz zapłaty przez pozwanych kredytobiorców na rzecz powodowego banku sumy 835 516,65 zł z odsetkami od 2 października 2017 r. tytułem spłaty wypowiedzianego kredytu hipotecznego indeksowanego do franka szwajcarskiego (CHF) oraz 16 328,97 zł tytułem odsetek za okres do 2 października 2017 r.

Sąd pierwszej instancji uznał za skuteczne wypowiedzenie kredytu pismem z 21 lipca 2017 roku i oddalił zarzuty kredytobiorców co do ważności umowy ze względu na nieuczciwy charakter postanowień o przeliczaniu złotych na CHF kursem publikowanym przez powodowy bank w swoich tabelach kursowych. Sąd ten uznał mechanizm indeksacji za określający świadczenie główne kredytobiorców, a tym samym wyłączony spod oceny w świetle kryteriów z art. 385¹ § 1 zdanie 1 k.c. Sąd Okręgowy porównał odesłanie do tabel kursowych powodowego banku do odesłania do tabel kursowych NBP w art. 358 § 2 k.c. i uznał, że odesłanie zawarte w umowie kredytu nie może zostać uznane za niejednoznaczne lub niezrozumiałe, skoro takim samym odesłaniem ustawodawca posłużył się w art. 358 § 2 k.c.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w Białymstoku uwzględnił apelację kredytobiorców i zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że oddalił powództwo.

Sąd drugiej instancji jako jedyną przyczynę oddalenia powództwa wskazał dostrzeżone z urzędu naruszenie art. 75c Prawa bankowego (p.b.), gdyż bank nie wykazał, że przed wypowiedzeniem kredytu bank będący poprzednikiem prawnym powodowego banku wezwał kredytobiorców do spłaty zaległych rat informując ich o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Sąd odwoławczy nie wskazał podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, nawet ograniczonej do przyjęcia za własne ustaleń Sądu pierwszej instancji.

W skardze kasacyjnej bank wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w całości (z wyłączeniem zawartego w wyroku postanowienia o sprostowaniu oznaczenia powoda w wyroku Sądu Okręgowego) i zarzucił naruszenia:

1) przepisów postępowania przez pominięcie faktu wezwania kredytobiorców pismem z 22 marca 2017 r. do spłaty zadłużenia wraz z pouczeniem o możliwości wystąpienia o jego restrukturyzację, co według skarżącego narusza:

a) 382 i 243² k.p.c. przez pominięcie zawartego w aktach odpisu wezwania z 22 marca 2017 r. mimo niewydania postanowienia o pominięciu tego dokumentu;

b) art. 327¹ §1 pkt 1 k.p.c. przez niewyjaśnienie w uzasadnieniu, dlaczego Sąd Apelacyjny nie uznał odpisów wezwania 22 marca 2017 r. wraz z potwierdzeniem ich nadania listami poleconymi za dostateczny dowód na dokonanie wezwania, o którym stanowi art. 75c p.b.;

c) art. 232 w zw. z art. 230 k.p.c. przez pominięcie faktu wezwania mimo nieprzeczenia temu faktowi przez kredytobiorców;

2) prawa materialnego, tj. art. 75c p.b., przez uznanie wypowiedzenia kredytu za nieskuteczne mimo dopełnienia przez poprzednika prawnego powoda czynności wymaganych przez ten przepis do wypowiedzenia kredytu.

W odpowiedzi na skargę kredytobiorcy wniesli o jej oddalenie, ponieważ:

1) zarzuty co do stanu faktycznego nie mogą być podstawą skargi kasacyjnej;

2) Sąd drugiej instancji prawidłowo ustalił brak wezwania, o którym mowa w art. 75c p.b., gdyż złożony przez bank dokument nie zawiera podpisu, a tym samym nie jest dokumentem w rozumieniu art. 245 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nie jest zasadny zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 75c p.b., gdyż Sąd odwoławczy nie uznał spornego wezwania za nieskuteczne. Sąd Apelacyjny uznał, że wezwania nie było, więc nie mógł uznać go za nieskuteczne.

Na podstawie art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wyłączenie zarzutów co do ustalenia faktów oznacza, że podstawą skargi nie może być teza, że fakt ustalony przez sąd drugiej instancji nie miał miejsca. Natomiast wyłączenie zarzutów co do oceny dowodów dotyczy także faktów nieustalonych przez sąd mimo przeprowadzenia dowodów na ich istnienie, tj. w wyniku oceny tych dowodów. Jednak Sąd drugiej instancji nie ocenił, że złożone przez bank odpisy wezwania z 22 marca 2017 r. wraz z potwierdzeniem ich nadania listami poleconymi są niewiarygodne lub nie są wystarczające do ustalenia wysłania tych wezwań. Sąd

odwoławczy po prostu przeoczył te dokumenty i takie przeoczenie może być podstawą przytoczonego wyżej zarzutu kasacyjnego naruszenia przepisów postępowania.

Postępowanie dowodowe przeprowadza się na okoliczności sporne, czyli niezaprzeczone przez stronę przeciwną, chyba że mimo braku zaprzeczenia okoliczność budzi wątpliwości sądu (art. 230 k.p.c.). Strona może swoje twierdzenia o faktach zawierać wprost w pismach procesowych lub ustnie na rozprawie, albo składać dokumenty stwierdzające fakty. W szczególności złożenie odpisów korespondencji stron jest równoznaczne z twierdzeniem, że taka korespondencja stron miała miejsce (na takim założeniu oparty jest art. 243² k.p.c.). Skoro pozwani kredytobiorcy nie zaprzeczyli, że otrzymali wezwania z 22 marca 2017 r., dołączone do pisma z 10 czerwca 2020 r. złożonego w postępowaniu apelacyjnym, powodowy bank prawidłowo uznał, że nie ma potrzeby zgłaszania dalszych wniosków dowodowych i nie zaniedbał obowiązku wskazywania dowodów ustanowionego w art. 232 k.p.c. Sąd Apelacyjny nie zarzucił skarżącemu niewykonania tego obowiązku, więc nie naruszył tego przepisu.

Nie zachodzi także naruszenie art. 382 k.p.c. nakazującego orzekanie wyłącznie na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Naruszeniem tego przepisu jest dokonanie ustaleń faktycznych w oparciu o materiał zebrany poza postępowaniem, np. w oparciu o akta innej sprawy, bez przeprowadzenia dowodu lub ujawnienia stronom w inny sposób włączenia tego materiału do sprawy. Sąd odwoławczy nie mógł naruszyć art. 327¹ §1 pkt 1 k.p.c. przez nieustosunkowanie się w uzasadnieniu do złożonych odpisów wezwania z 22 marca 2017 r., ponieważ przeoczył te dokumenty i nie zajął wobec nich żadnego stanowiska.

Pominięcie okoliczności wynikającej z dokumentu złożonego przez stronę bez wydania postanowienia o pominięciu dowodu stanowi naruszenie art. 243² zdanie drugie k.p.c. Uchybienie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), ponieważ Sąd drugiej instancji właśnie w oparciu o rzekome niedokonanie wezwania kredytobiorców do spłaty zaległych rat, z informacją o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, oddalił apelację banku bez oceny zasadności

pozostałych zarzutów apelacyjnych. Ze względu na zasadność skargi kasacyjnej w tym zakresie Sąd Najwyższy orzekł w myśl art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

Zaskarżony wyrok byłby wadliwy nawet w przypadku niezłożenia odpisów wezwania z 22 marca 2017 r. Bank jest zobowiązany do wypowiedzenia się kwestii dochowania wymagań z art. 75c p.b. dopiero w razie zarzutu kredytobiorców niedopełnienia tych wymagań lub zwrócenia się przez sąd z urzędu o wyjaśnienie tej kwestii. Tylko w przypadku podnoszenia przez kredytobiorców zarzutu braku wezwania, o którym mowa w art. 75c p.b., obowiązkiem banku jest wyjaśnienie tej kwestii już w pozwie. Pominięcie w pozwie twierdzenia, które już w pozwie powinno zostać podniesione, mogło być podstawą pominięcia późniejszych twierdzeń powoda i dowodów na podstawie art. 206 § 6 k.p.c. w brzemieniu obowiązującym do 7 listopada 2019 r., tj. w toku postępowania pierwszoinstancyjnego (obecnie art. 498¹⁵ § 1 k.p.c.). Jednak strona nie powinna zostać przez sąd zaskoczona oparciem wyroku na tezie, iż nie udowodniła faktu wysłania wezwania do zapłaty z pouczeniem, który to fakt mogła zasadnie uważać za niesporny.

Na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Uwzględniając skargę kasacyjną Sąd Najwyższy nie ustalił, że bank dokonał wezwania z 22 marca 2017 r. Sąd Najwyższy stwierdził jedynie naruszenie art. 243² k.p.c. przez pominięcie złożonych odpisów wezwania. Do Sądu drugiej instancji przy ponownym rozpoznaniu apelacji kredytobiorców należy ustalenie, czy fakt ten miał miejsce, i ocena, czy wezwanie było skuteczne.

W odpowiedzi na skargę kredytobiorcy zarzucili, że wezwania nie zawierają podpisu, a tym samym nie są dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. Jak wyżej wskazano, złożenie do akt odpisów korespondencji przede wszystkim wyraża stwierdzenie, iż taka korespondencja miała miejsce, i dopiero w przypadku zaprzeczenia temu przez stronę przeciwną konieczne jest postępowanie dowodowe. Art. 75c p.b. nie określa wymagań co do formy wezwania. Wezwanie nie zawiera podpisu własnoręcznego lub jego fotokopii, lecz zawiera imię i nazwisko pracownika banku i dane do kontaktu z nim. Ponadto w przypadku zasadności zarzutów apelacji

co do ważności umowy kredytu kwestia dokonania jego wypowiedzenia może się okazać nieistotna.

Skarżący objął zarzutem kasacyjnym (naruszenia art. 350 §1 k.p.c.) także późniejsze sprostowanie przez Sąd Apelacyjny orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego zawartego w zaskarżonym wyroku. Ze względu na uchylenie wyroku w całości, tj. wraz z orzeczeniem o kosztach, zbędna jest ocena, czy sprostowanie mieściło się w granicach art. 350 § 1 k.p.c.

Dariusz Pawłyszcz   Agnieszka Góra-Błaszczkowska   Mariusz Załucki

[SOP]

[ał]